

IZHAJA VSAK DAN

Načel ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih poslovalnicah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoji, Sezani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvd. (10 stot.)

RAČUNAJ NA MILIMETRE v širokosti 1 milim. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. Oglasi, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

Na celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doplačane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 5-20, na pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Polno-hranilni račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za prihodnje nedeljo, dne 18. majnika

ob 9 in pol dopoldne

v veliko dvorano „Narodnega doma“ v Trstu

sestaneke volilcev
== cele okolice. ==

NAMEN SESTANKA:

Proglasenje kandidatov za okolico za prihodnje občinske volitve.

Vsi zaupniki političnega društva „Edinost“ so v ljubečo vabljeni, da se tega važnega sestanka zagotovo udeležijo.

ODBOR.

Volilni shodi.

Za volilce IV. in V. mestnega okraja v soboto, dne 17. t. m. ob 8-30 zvečer v gostilni „pri Birsu“, ulica Gatterer št. 30.

Za volilce pri Sv. M. Magd. Spodnji v nedeljo, dne 18. t. m. ob 3 pop. v gostilni „Gospodarskega društva“ na Kolonkovicu.

BRZOJAVNE VESTI.

Okupacija Skadra.

CETINJE 13. (Uradno.) Jutri ob dveh popoldne zasedejo mednarodne čete Skader; istočasno zapuste mesto vsi črnogorski vojniki.

Diference med zavezniki.

ATENE 13. (Kor.) „Agence d'Athenes“ prinaša o spopadih med Bolgari in Grki sledeče pojasnilo:

Ker Bolgari že približno mesec dni pomikajo svoje čete v ozemlje vzhodno od Soluna, katero so zasedli Grki, je grška vlada dne 17. aprila sporočila Bolgarski, da je prisiljena odrediti vse potrebne odredbe v obrambo grških pozicij.

Bolgarija je nato odgovorila, da so operacije bolgarskih čet ustavljene, da pa se bolgarske čete pod nobenim pogojem ne umaknejo. Ko pa so Bolgari uvideli, da so Grki pričeli utrjevati svoje pozicije, kakor je bilo naznanjeno, so jih na več krajih napadli z artilerijo. Posebno hudi boji so se vršili dne 8. in 9. t. m. pri Valčisti in Eleverti. Bati se je nadaljnjih krvavih spopadov. Grška vlada odklanja vsako odgovornost.

LONDON 3. (Izv.) „Daily Telegraph“ poroča iz Soluna: Grško-bolgarska pogajanja glede razdelitve osvobojenega ozemlja, so bila brezuspešna. Bolgarska je izjavila, da se nikakor ne more odpovedati ozemlju, katero zahtevajo Grki.

LONDON 13. (Izv.) Položaj okoli Drame in Seresa postaja vedno bolj kritičen. Prišlo je že do več manjših spopadov med bolgarskimi in grškimi četami.

LONDON 13. (Izv.) „Times“ poročajo iz Soluna, da je prišlo pri Levteriji med Bolgari in Grki do hude bitke. Podrobnosti o

bitki še manjkajo. Boja so se vdeležili infanterija, kavalerija in artilerija. V Solun je prišlo že več transportov z ranjenci. Bolgari ne prestopajo ojačujejo svoje pozicije pri Seresu in Demir Hisarju.

LONDON 13. (Kor.) „Reuterjev urad“ poroča iz Soluna: Tekom bitke, ki se je razvila med Bolgari in Grki, ker so Bolgari zasedli Praštino, so imeli Grki 14 mrtvih in 32 ranjenih, dočim znašajo bolgarske izgube okoli 300 mrtvih in ranjenih. V bojih pri Eleverti so bile na obeh straneh precejšnje izgube. Tako Bolgari kakor Grki so izrazili svoje obžalovanje nad dogodki in se zjedili glede predloga, naj se ustanovi komisija, ki naj določi nevtralno zono, da se prepreči nadaljnji boji med četami.

BELGRAD 13. (Kor.) Včeraj se je vršila nujna seja srbskega ministrskega sveta, ki je trajala več ur. „Politika“ poroča, da je bilo na seji formulirano stališče srbske vlade v bolgarsko-srbskem konfliktu.

ATENE 13. (Kor.) „Agence d'Havas“ poroča: Ministrski svet je sklenil sklicati posl. zbornico k izvanrednemu zasedanju, da reši nekatere načrte vojaškega značaja. Zbornica bo imela le pet do šest sej.

Sklenitev preliminarnega miru.

LONDON 13. (Izv.) „Daily Chronicle“ poroča, da do sklenitve preliminarnega miru še ne bo tako kmalu prišlo in to radi tega, ker zahteva Grška natančno odmerjen jezuobanski meje, dočim želi Bolgarska, da se bolgarsko-turška vzhodna meja definitivno določi.

DUNAJ 13. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da je pričakovati v najkrajšem času sklenitev preliminarnega miru. To pot londonska mirovna konferenca ne bo imela drugega dela kakor da ratificira mirovne preliminarne. Ker vlada na obeh straneh jako resno volja, da se pospeši mir na Balkanu, je pričakovati, da bo sedaj tudi formalno v par dneh končana balkanska vojna.

Tudi dogodki v Albaniji se bodo najbrže iztekli mirno. Edin vznemirjajoči moment tvori še nasprotstvo med Bolgarsko in Grško oz. Srbijo. Odnosaji med zavezniki so postali v zadnjem času tako napeti, da je prišlo že na več krajih do jako krvavih spopadov. Vendar pa se tudi tem dogodkom ne sme pripisovati prevelike važnosti. Balkanska diplomacija je že ponovno pokazala toliko spretnosti, da je skoro izključeno, da bi se ji tudi sedaj ne posrečilo preprečiti izbruha nadaljnjih komplikacij.

Med Solijo, Atenami in Belgradom se že vrše pogajanja glede razdelitve osvobojene teritorije in začasne ustanovitve nevtralne zone, da se prepreči nadaljnji spopadi med zavezniškimi četami.

BELGRAD 13. (Izv.) Za tretjega srbskega mirovnega delegata je imenovan bivši poslanik v Berlinu, Jovan Pavlovič, ki se na svojem potovanju v London zglašuje baje v jako važni specialni misli tudi na Dunaju.

CETINJE 14. (Uradno.) Črnogorskim mirovnim delegatom na londonski mirovni konferenci so zopet imenovani bivši delegati Miljušković, Volnović in Popović.

Odhod turških čet iz Albanije.

BRINDISI 13. (Kor.) Ald bej, šef generalnega štaba Džavid paše je prišel z več oficirji v Fieri, da odpotuje žnjimi v Carigrad.

danes sem... Metka, sem pojdi, da se malo pogovoriva.

Metka se ni genila z mesta. „Sram me je,“ je odvrnila in se je smejala v zadreg. „Resnično me je sram... Kaj si bodete mislili? Nisem vedela, da ste tukaj...“

„Kaj se boš sramovala!“ ji je prigovarjal Mavric. „Saj ne vidi nihče — nihče te ne bo videl. Kar k meni sedi. Glej, tako lepo je tukaj! Lahko govoriva sto in sto reči, in nihče naju ne bo motil... Ne bodi neumná, Metka, in se kar lepo vsedi k meni. Ali slišiš, Metka?“

Deklica se je še vedno obotavljala. Toda Mavric ji ni prigovarjal več. Naglo je vstal in jo je privedel s silo na trato. Kakor otroka jo je posadil v mehko dehtečo travo in je sedel k nji. Metka se je še vedno smehljala in ni vedela, kaj bi storila. Mavric jo je gledal od strani in danes mu je posebno ugalala. Obledela je bila v pisano krilo, izpod katerega so gledale okrogle nočice, obute v rumene čolnčke. Bele, naskrobane čipke so se smejale izpod krila, a vrhni život je objemal ozeč, z rožami posejan jopič, tako, da je bil okrogli, zagoreli vrat prost. Roke so ji zakrivali kakor sneg beli rokavi, a v ušesih sta se ji zibala dva lepa, okrogla zamarčka. Neka sveža

Bolgarsko sobranje,

SOFIJA 13. (Kor.) Ministrski predsednik Gešov je na današnji seji sobranja izjavil, da v očigled dejstva, da se situacija še ni izpremenila, ne more še dati obljubljenih izjav o vladni politiki. Nato je prečital kraljevski ukaz, glasom katerega se parlamentarna sežija zaključuje.

Korytowski — gališki cesarski namestnik.

DUNAJ 13. (Izv.) Cesar je danes sprejel demisijo gališkega cesarskega namestnika Bobrzyaskega in imenoval za njegovega naslednika znanega poljskega poslanca Korytowskega.

Razpust gališkega deželne zbor.

DUNAJ 13. (Izv.) Jutrišnja uradna „Wiener Zeitung“ priobči cesarski patent, glasom katerega se razpušča gališki deželni zbor. Nove volitve se vrše meseca junija.

Avdijence pri cesarju.

DUNAJ 13. (Izv.) Cesar je sprejel včeraj ministrskega predsednika grofa Sürgha, danes pa vojnega ministra Kroatina v daljši avdijenci.

Odlikovanja.

DUNAJ 13. (Izv.) Vodja tiskovnega urada v zunanjem ministrstvu, dvorni svetnik Kania, je dobil naslov izrednega poslanika in pooblaščenega ministra, njegov namestnik, vitez Montlong, pa je bil odlikovan s komturim križcem Franc Jožefovega reda. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, ostane Kania in Montlong še nadalje na svojih dosedanjih mestih.

Ministrska konferenca na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 13. (Kor.) Ministrski predsednik dr. pl. Lukacs je odpotoval danes zvečer na Dunaj, da se vdeleži jutrišnje seje ministrske konference.

Hazay na Dunaju.

DUNAJ 13. (Izv.) Včeraj je dospel semkaj ogrski honvedski minister Hazay in je konferiral v vojnem ministrstvu glede ureditve ogrske tovarne za topove in glede odpusta rezervistov.

Berchtold v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 13. (Kor.) Grof Berchtold je prispele v soboto s svojo soprogo v Budimpešto. Tekom včerajšnjega dne je dalje časa konferiral z ministrskim predsednikom pl. Lukacsem.

Jagow na Dunaju.

DUNAJ 13. (Izv.) Pl. Jagow pride jutri na Dunaj in obišče grofa Berchtolda. Ob dveh popoldne bo sprejet od cesarja v posebni avdijenci.

Imenovanje mons. Piffa dunajskim nadškofom.

DUNAJ 13. (Izv.) Včeraj je došel semkaj papežev breve, s katerim je mons. Piffi oficijelno imenovan za dunajskega kneznadškofa.

Konferenca za pomorsko pravo.

KOPENHAGEN 13. (Kor.) Danes dopoldne je bil tu otvorjen 11. mednarodni kongres za pomorsko pravo. Navzočih je bilo 150 delegatov. Sejo je otvoril dr. Gustav Gooss, nakar je bil po pozdravnih nagovorih zastopnikov vseh narodov izvoljen za predsednika sodni predsednik Koch.

dražest, nekaj vabljivega in sladkega je dihalo od nje. Mavric jo je gledal ves zavzet. Pozabil je na Tomaža, pozabil na svoje sklepe. Videl je pred sabo samo to svežo, nezkaljeno mladost, in v duši se mu je dvignila želja, želja po uživanju in ljubezni, polni kipeče in burne razkošnosti. Nič več ni hotel gledati v te rjave, vlažne oči, ampak je stiskal samo to svežo mladost na svoje srce.

Metka je trepetala v njegovem objemu. A ni izpregovorila nobene besede. Stiskala se je k njemu, katerega je ljubila z vso dušo, za katerega bi bila dala rada svoje življenje. Čutila je samo njegove žgoče poljube, in sladka blaženost in onemoglost se je razlivala po vsem njenem telesu. Ničesar ni mislila več, ničesar ni hotela misliti več — ah, čemu? Tako bi človek najraje živel, tako kot sedaj. In ne bilo bi treba umreti in stopiti v nebesa.

Tudi Mavric je močal. Le tulntam je zašepetal in se je sklonil k okroglemu zamarčku: „Metka...“ Metka pa se ga je oklenila z obema rokama okrog vratu in je pritiskala svoj vroči obraz na njegovo zardeče lice...

Vetrec je bil utihnil hipoma. In smreke so mirovale z navzdol povešenimi vejami.

Berchtoldovo stališče omajano.

BERLIN 13. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo, da je stališče avstrijskega zunanjega ministra grofa Berchtolda v resnici omajano. Berchtold odstopi že v jeseni, ko se sestanejo delegacije.

Kralj Peter zbolel.

BELGRAD 13. (Kor.) „Pravda“ poroča, da je moral kralj Peter radi revmatizma leči v posteljo.

Triplecenta in Španija.

DUNAJ 13. (Izv.) Z ozirom na poročila listov, da se je pri zadnjem obisku kralja Alfonza v Parizu razpravljalo o vstopu Španije v triplecento, izjavljajo tukajšnji uradni krogi, da o tem ne more biti niti govora. Pač pa ni izključeno, da se je razpravljalo o ožjem zblizanju med Francijo in Španijo.

Manevri francoske mornarice.

PARIZ 13. (Kor.) Dne 19. t. m. se prično manevri francoskega sredozemskega brodogoja. Kakor se poroča iz uradnih krogov, bodo imele posamezne eskadre popolno akcijsko svobodo, tako da bodo manevri lahko podali pravo sliko pomorske vojne.

Umor pruskega vojaškega atašea v Monakovem.

MONAKOVO 13. (Kor.) Danes popoldne je neki navidezno blazni človek, z imenom Strasser ustrelil nekega višjega stražmojstra pomožnega moštva. Ko je stražmojstru prihitel na pomoč pruski vojaški ataše, major pl. Lewinski, je Strasser dvakrat ustrelil nanj in ga tako nevarno ranil, da je kmalu nato na kirurški kliniki umrl. Atentater je bil takoj aretiran.

MONAKOVO 13. (Kor.) O smrti pruskega atašea Lewinskega se poroča: Ko je šel vojaški ataše, major Lewinski, danes ob enih popoldne na povratku s poslanstva skozi Prizregentens-Strasse, je vstrelil nanj 34letni livar Ivan Strasser. Major je potegnil za sabljo, da se obrani moža. Majorju je takoj prihitel na pomoč nadstražmojster Bohlender, ki pa je obležal na mestu mrtve. Strasser mu je pogljal kroglo naravnost v glavo.

Major Lewinski se je zgrudil pri Hohenzollerski palači nezavesten na tla. Odpeljali so ga takoj na kirurško kliniko, kjer pa je kmalu nato izdihnil.

Čez Bernske planine.

BERN 13. (Kor.) Švicarski avijatik Bider je poletel danes čez Bernske planine. Vzdignil se je ob 4-30 zjutraj in preletel planine v višini 3200 m.

Olimpijske igre v Atenah.

ATENE 13. (Kor.) Komite olimpijskih iger je sklenil prirediti prihodnje mednarodne olimpijske igre v Atenah in sicer spomladi l. 1914.

Pozor volilci!

Mestni magistrat je odbil že mnogo naših reklamacij iz večinoma nebitvenih razlogov, vkljub temu, da so bile vendar upravičene.

Prosimo zatorej reklamante in posebno zastopnike volilnih odborov mesta in okolice, da se čim prej prijavijo v volilni pisarni v Narodnem domu za pojasnila in svrhu rekursa na namestništvo.

Zdelo se je, da je legel spanec na ves širni, v solcu sanjajoči gozd. Le rdeče ravšje je dehtelo na trati, dehtelo s prijetnim, uspavajočim vonjem in je odpiralo svoje čašice solnčnim žarkom. In tam dol na progu je pljuskaio pritaženo in je zavnelo tupatam, kakor bi se bila dotaknila roka ubranih ceter...

Metka je planila pokoncu. Sredi tišine so se oglašili glasovi zvonov, ki so pritrkavali tam na vasi. Metka se je zdrznila in je pokrila za hip z rokami oči. Potem pa si je popravila lase in je gledala s svojimi vlažnimi, velikimi očmi brezizrazno na rdeče ravšje kraj grmovja. „Jezus, Marija!“ je vzdihnila, in na čelu se ji je prikazal mrzel znoj. Zdrznila se je še enkrat in je pokrila obraz z rokami. „Jezus, Marija!“ je zastokala krčevito. Potem pa se je okrenila in je zbežala kakor srna v grmovje.

„Metka!“ je zaklical za njo Mavric. A Metka ga ni čula in se ni vrnila. Mavric je pohitel za njo. Toda ni je našel nikjer. Blodil je po hosti in je zaklical tupatam njeno ime. A nihče mu ni odgovoril. Mrtva tišina je ležala nad vsu zemljo, in nič se ni genilo sredi molččega gozda.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

S tem je potolažil Sednikove in je potolažil tudi samega sebe. Vzmemirjen so bili Sednikovi zaradi Tomaža in so se ball zlih posledic. A Mavric se je smejal brezskrbno in je pregnal s svojim smehom ves strah. Takoj po kosilu se je napolnil onkraj proda na trato, ki se mu je bila priljubila tako. Vlegel se je, pa je hotel počivati. Prijetno in mehko je dehtelo rdeče ravšje. Komaj slišno je šepetal poletni vetrec med vejami visokih smrek. Hladno je bilo v senc, in Mavrica se je loteval spanec. Napol je že spal, ko se je dvignil hipoma. Zazdelo se mu je, da sliši šumenje tam v grmovju — kakor bi se nekdo plazil skozi goščavo. Ozrl se je tja, pa je zagledal Metko, ki je stala kraj grmovja. Bila je v zadregi in ni vedela, ali bi šel naprej, ali bi pa zbežala nazaj.

„Metka!“ je zaklical Mavric ves iznemagajoč. „Ne, tega nisem mislil, da prideš

Diplomatične laži — nesreča Avstrije.

Imenitno besedo, ki drži kakor z žebri pribita, je napisal češki poslanec Udržal v prazki „Union“-ki. V članku namreč, v katerem slika sedanjo situacijo v naši monarhiji in zasleduje vzroke, ki so prisilili do tega, da je ta situacija ne le razveseljiva, ampak da se ti dozdeva naravnost obupna — v notranjem in na zunanju.

In poslanec Udržal podaja dokaz, da je isti vzrok, ki — deluje tako usodno toliko na notranji kolikor vnanji položaj monarhije: da so razmere v notranjem v razsulu, da je kompleks vseh spornih vprašanj med narodi te države kakor veliko veliko jezero, ki mu ni videti nikjer kraja, nikjer obrežja, ter da smo tudi na zunanju, preko mej monarhije, popolnoma zgrešili svoje naloge in svoje cilje.

V izhodišču svojim razmotrivanjem je vzel poslanec Udržal češko-nemški spor, da prehaja potem k bojem avstrijskih narodov proti nemški hegemoniji, in preko teh k sadovom, ki jih je dozorela zgrešena vnanja politika monarhije in ki se kažejo svetu ravno sedaj v vsej svoji obupnosti.

Kje je vzrok vsemu temu zlu? Poslanec Udržal ga je pogodil in pokazal s prstom nanj: nesreča avstrijske države so nje diplomatične laži! Vzrok zlu je v našem ministertvu za notranje in v onem za vnanje stvari — konstatuje poslanec Udržal.

In povedal je s tem veliko — vso resnico. Vir zlu je v tem, da se naša notranja in vnanja politika urejata po principih in za cilje, ki se ne morejo vzdržati v luči narave in resnice. Avstrijska notranja politika se ne meni za lastne ustavne zakone in tudi ne za narodnostno strukturo države ter hodi trdovratno dalje svoje — nemške poti. Da pa morejo voditelji te politike ustvarjati le-tej vsaj videz opravičenosti, morajo — lagati! Lagati o narodnostni strukturi te države, pretiravati pomembnost nemške manjšine za državo, v ta namen lagati o stenojstvih in ciljih nje slovenskih narodov, da tako z vsemi temi lažmi in z veliko muko konstruirajo največjo laž, krono vseh laži — da so namreč Nemci edini zanesljivi steber države in da je torej — in to je, kar treba debelo podčrtati — življenski interes države, da notranja politika zasleduje nemško-nacionalne cilje in *duši Slované!*

Z besedo o avstrijskih lažeh je torej češki poslanec podal genozo, postanek, in sintezo, sestav, tiste avstrijske notranje politike, ki je dovela do sedanjega razsula: do zastrupljenja medsebojnega razmerja med narodi, do stagnacije vsakega socialno-reformatoričnega dela, do gospodarskih in finančnih kriz, do depresije v vsem gospodarskem življenju, kar duši vsako privatno podjetnost in razveda državne finance, a čemur vsemu je posledica splošna nezadovoljnost in ozlovoljenost, da bi mogli o sedanjih naši državni govorniki — trda beseda to, ali resnična — kakor o državni nezadovoljnosti.

Toda posl. Udržal je napisal še drugo veliko resnico, je konstatiral nadaljnje zlo, ki je po velikem delu povzročitelj onega prvega. Kolikokrat že smo obžalovali v tem listu, da je razmerje med našo notranjo in vnanjo politiko popolnoma zgrešeno in postavljeno na glavo in zato pogubno. Zdrava pamet in logika narave govorita, da svrha državne forme je, da ljudje v njej dobivajo pogoje za svoje blagostanje, da žive v zadovoljnosti. Država ni torej cilj za-se, ampak le sredstvo za doseganje gori označenega cilja. In edino temu cilju mora služiti tudi vnanja politika države, ki mora biti urejena tako, da povspešuje naloge notranje politike, v kolikor je to odvisno od faktorjev in dogodkov izven monarhije. Po našem priprostem razumu torej je naloga vnanje politike ta, da nasproti vnanjemu svetu zastopa notranje koristi, to je: interese prebivalstva, ki živi v državi sami.

Ni prvokrat, da govorimo o tem na tem mestu. In danes ponavljamo to zlati resnico tem rajše, ko nam je dal pobude k temu rečeni češki politik in parlamentarec s svojo besedo o avstrijskih diplomatičnih lažeh.

„Ladija naše visoke politike plava — pravi — po tujem velikomemskem vodovju vzhic obstoječi slovenski večini v državi, in ta protislovenska vnanja politika viece že desetletja za seboj tudi notranjo politiko.“

Ta sodba češkega poslanca podkrepilja gornjo našo trditve, da je pri nas razmerje med notranjo in vnanjo politiko postavljeno na glavo: mesto da bi poslednja služila prvi, je pri nas stvar ravno narobe. In ta naša vnanja politika, ki tako usodno deluje na notranje razmere, je zopet zgrajena na isti veliki diplomatični laži: na pretveznem življenskem interesu države, da je nje vnanja politika izključno nemška, da je torej v nasprotju z interesi in čustvovanjem večine nje nemškega prebivalstva!

Z ostrino, ki bi morala kakor nabrušen

nož rezati v vest naših diplomatov, piše posl. Udržal:

„Našo vnanjo politiko vodijo — romanti (umestnej bi bil neki drugi ostreji izraz), ki nimajo nikakega smisla za to, kar je zdravo in naravno. Kar je klasičnega, naravnega, je neporušno, večno in se uveljavlja tudi preko najtežjih razmer. Še nedavno zasmehovana parola: „Balkan balkanskim narodom!“ — je zmaganosno prodrila v kljub vsej brutalnosti nekdanj mogočnih sultanov in v kljub sedanjim spletkarjenjem Evrope. *Tudi Avstrija bo morala prej ali slej pripadati avstrijskim narodom!* Ta neutajljivo napredujoči naravni proces morejo sicer neugodnosti časa ovirati začasno, ali ne morejo ga odvrti. Tudi sedanja nemška hegemonija ne more preprečiti končne zmage Nemcev v Avstriji v stvari njihove narodne enakopravnosti, in k večjemu da jo le zadržuje za kratek čas. V naši vnanji politiki merodajni faktorji naj bi imeli na umu, da je naše notranje razsulo nastalo in raslo le v sled nemške hegemonije. Nenaravna hegemonija manjšine pa izživlja povsod odpor in dovaja tudi pri nas do razvoja narodnih strasti in do kaotičnih razmer v notranjem in do obnemoglosti na zunanju. Današnje dušenje slovenske večine po nemški manjšini se vrši le na škodo pravice monarhije do samodoločbe.... Proč torej z nenaravnimi in zato nezdravimi razmerami, proč s hegemonijo manjšine, ki je v kričnem nasprotju z vsemi modernimi svetovnimi naziranjmi!“

Tako kliče posl. Udržal. To je resnica. Da-li jo bodo hoteli slišati na Dunaju? Odkrito rečeno: nimamo drznosti do takih upov. Ali, to eno je gotovo: v znamenju te resnice je bodočnost naše monarhije; v diplomatičnih lažeh pa, ki naj opravičujejo do sedanjih nenaravni in zato blazni zistem v notranjem in na zunanju, je le — poguba!

Deželni zbor tržaški.

Snočna seja dež. zbora tržaškega je bila dokaj zanimiva. Stavljene so bile razne interpelacije in se je pričela razprava o novi predlogi šolskega zakona, v kateri večina nikakor neče vpoštevati opravičene želje Slovanov.

Začel je z interpelacijami posl. Budinich, ki je vprašal vlado, kedar namestila otvoriti toli zaželjeno šolo za pomorske mašiniste. Opisal je dosedanj razvoj tega vprašanja in priporočal vladi, da prikloni to šolo državni obrtni šoli. Istotako se je posl. Cernlutz zavzel za to šolo in dokazoval, da bi bilo bolje za domačine, če bi se ta šola priklonila navikli. Na vprašanje poslanca Archa glede odvzeta pobiranja davkov občini, je župan potrdil, da je vlada ta korak res izvršila z dostavljeno minist. dekr. dne 8. t. m. Zanimal je, da bi občina imela z dosedanjim pobiranjem davkov kako materialno korist in zagotavljal, da se je vestno držala določenih terminov izplačevanja davkov državi. Nato je Arch interpeliral vlado o vzrokih, ki so odločevali pri tem protivnem koraku vlade proti tržaški občini.

Zatem se je pritoževal posl. dr. Liebmann proti slovenskim železničarjem. Izjavljal je, da ne poznajo dovolj italijanskega jezika za italijanske dežele. Vsak tretji prevodnik da skoro ne razume niti besedice italijanskega deželnega jezika. V dokaz je navajal slučaj, kako se je nekemu — renikolu — godilo, ker ni mogel razumeti prevodnika. Tudi se je hudoval na način, kako postopajo slovenski železničarji z italijanskimi potniki. Konečno si je privoščil celo osobja — parnika „Mire“ — ki baje razlikuje med italijanskim in neitalijanskim občinstvom. Po njegovem mnenju je za vse te zločine in krivice odgovorna vlada.

Poslanec dr. Wilfan je izvajal v posebnih interpelacijah, da je občinski odbor kršil državni temeljni zakon o ravnopravnosti vseh državljanov, s tem, da je odločil, da sme novi tramvaj sprejemati le uslužbenke italijanske narodnosti. Župan bi moral sistirati oni nepostavni sklep mestnega odbora in dolžnost vlade je, da to čimprej izvrši.

Posl. Cernlutz je izjavil svojo skrb za uradnične mestne davkarje, ki bodo z novim letom brez službe, in potem napadal ostro državni pokojninski zavod, ker neče svojih denarnih fondov vporabljati za zidanje cenih občinskih stanovanj, pač pa je na svojo roko v ulici Belpoggio zgradil hiše za uradnike, v katerih so stanovanja dražja nego v privatnih najdražjih hišah.

Ko je bil brez nadaljne debate sprejet še zakon o samostojni upravi občinskih podjetij, prišel je na vrsto

novi šolski zakon,

za katerega je poročevalec dr. Mrach.

Glavno diskusijo je začel pred pol desoto uro zvečer dr. Wilfan, ki je nadeljal s stvarnim govorom do 1/12 ponoči. Govornik je uvodoma poudarjal važnost šolstva za vzgojo mladine in razlagal, kako se dandanašnji politični boj suče baš na šolskem polju. Vladajoča večina zanemarlja

do skrajnosti slovenske šolske potrebe, dočim ima za italijanske šolske potrebe in želje vedno dovolj zanimanja in sredstev. Slovinci so sicer izvršili, zlasti v okolici, marsikatero kulturno delo brez občinske pomoči, kar dokazuje koristno delovanje Kmetijske družbe, ki z listom, strokovnim podukom in materialnimi pripomočki skuša povzdigniti kmetijstvo. Da obvaruje posebne zavarovalnice za živino kmeta prevelikih izgub. Slovenska denarna organizacija je uredila tudi že hipotečni kredit itd. Le glede šolstva se moramo naslanjati na občino, ki mora sama skrbeti za ljudsko šolstvo sploh. A dočim imajo Italijaki v mestu prav vse razven univerze, nimajo Slovinci še skoro ničesar, razven nekaj nepopolnih šol, ki dandanes niti za kmečko ljudstvo ne zadostujejo, tako da si morajo učenci v drugojezičnih šolah spopolniti svojo izobrazbo.

Govornik je nato obširno dokazoval pravice slovenskih meščanov do svojih šol in izjavljal, kako blagodejno bi vplivalo močno slovensko kulturno središče v mestu, na okolico, ne da bi bili pri tem prikrajšani Italijani. Zadnje ljudsko štetje je dalo govorniku dovolj povoda, da se je temeljito uglobil v narodnostno vprašanje tega mesta in se pri tem oziral na njega narodnostni razvoj v preteklosti in razvil perspektive za bodočnost. Ker se je govornik še vedno pečal s podrobnostmi o zadnjem ljudskem štetju, ga je predsednik ponovno prekinil in konečno zaključil sejo z izjavo, da bo posl. dr. Wilfan v jutranji seji nadaljeval svoj govor.

Albanska sodba o Avstriji.

Včerajšnji jutranji „Piccolo“ je priložil poročilo svojega valonskega poročevalca o njegovem razgovoru z odličnim arnavskim vodjem Džamil bejem. V tem pogovoru, to se pravi v izjavi Džamil bejevi, je nekaj tako značilnih točk, da jih vsekakor želimo seznaniti z njimi tudi naše čitateljstvo.

Pogovor se je v svojem začetku vrtel okoli sedanje takolimenovane albanske vlade, o kateri je izjavil Džamil bej, da je le provizorična in da nikakor ni legitimna predstaviteljica Albanije, ker tudi narodna skupščina, ki je imenovala vlado, ni bila legitimna predstaviteljica Albanije. Na skupščini da so bili zbrani ljudje, ki niso imeli nikakega pooblastila in so pribražali v Valono zaradi žalostnega položaja v svojih krajih. Ta skupščina ni imela nikakega mandata in tudi ne avtoritete.

Iz te izjave je pač dovolj jasno razvidno, s kom so imeli opraviti evropski diplomati, ko so sprejemali z vso častjo in slavo za stopnike albanske „vlade“ in po kakih ljudeh so se dali poučevati o razmerah v Albaniji ter mišljenju arnavskega naroda.

Se značilnejša in zlasti našo Avstrijo, ki je toliko žrtvovala in riskirala za svobodno in samostojno Albanijo, velpomembna pa je naslednja izjava.

Na vprašanje, ali meni, da bi mednarodna ekspedicija v Albanijo dosegla kaj uspeha, je odgovoril Džavid bej, da bi, temveč le ekspedicija italijansko-avstrijska, ker le Italija in Avstrija dobro poznata Albanijo. Pravzaprav pa da je želja Arnavtov, da bi prišla v Albanijo edinole — italijanska ekspedicija.

— Pa avstrijska?

— Prepričani smo, — je odgovoril Džamil bej — da ima Avstrija napram nam najboljše namene, toda ne moremo pozabiti, da nam je treba utrditi našo narodnost in da Avstrija splošno kaže, da nima nikakega spoštovanja napram narodnostnemu načelu niti v mejah svoje lastne države.

Džamil bej je tu pač govoril odkritosrčno in pravcoljubno in naši dunajski diplomati mu gotovo ne bodo posebno hvaležni za to njegovo odkritosrčnost in pravcoljubnost. Je pač res nekoliko nerodno, če mora človek čuti odtamkaj, kjer baje vse hrepeni po njem, tako odločen „pometaj pred svojim pragom“, kakor ga je tu povedal v obraz našim velemodrim državnikom Džamil bej. Pa ne, da bi zato že morda tega odkritosrčnega arnavskega voditelja proglasili sedaj na Dunaju za — panslavista? Mogoče je pač to in tudi zelo verjetno, kajti končna njegova izjava je popolnoma taka, da mora zmešati štrene vsem onim, ki mislijo, da naj bi bila samostojna Albanija nekaj klin, zabiti med balkanske slovenske države, služeč samopašnim namenom nasprotnikom teh držav. Džamil bej je namreč odgovoril na vprašanje, ali postane Skader glavno mesto Albanije, sledeče:

— Za sedaj ne, že zato ne, da ne bi hudo užalili Črnogore, s katero želimo živeti v najbolj-ših odnosih. V svojem kavalirskem mišljenju, ki ga bodete umeli, gojimo živo in globoko občudovanje za malo državo, ki se je borila s tako velikim junaštvom in takim samozatajevanjem!

S temi besedami je povedal Džamil bej dovolj jasno, da Arnavti nečejo biti orodje v rokah sovražnikov balkanskih slovenskih držav, a s tem pa so tudi prekržani vsi oni naklepi, ki so jih s tako vneto koval ustanovljenci samostojne Albanije. Albanija pač hoče biti samostojna, toda samostojna zase, ne pa za druge. Malo hud poper je

res to za tiste, ki so se že tako veselili svojih „uspehov“, a če govori tako mož, pred katerim se z globokim spoštovanjem klanja vsak Arnavt, potem pač ni tem izjavam pripomniti drugega, nego: Gospodje diplomati so se zopet enkrat urezali prav po diplomatsko!

Domače vesti.

Pobiranje davkov odvzeto tržaškemu magistratu. Kakor znano, je bil obseg raznih poslov, ki jih je država nekdanj poverjala našemu magistratu v takozvanem prenešenem delokrogu, tako obširen, da je dajal mogotcem veliko moč nad vsem prebivalstvom, ki so jo nasproti slovenskemu življu mogli izkoristiti tudi v narodnem boju: nasproti našim društvom, korporacijam, trgovcem, obrtnikom itd. To oblast našega magistrata je občutilo vse naše življenje, posebno v okolici, kakor vrv okolo vratu, ki ma je jemala vsak svobodni dih. Tako je bilo slednjč naše politično vodstvo prisiljeno, da je zapričelo z energično akcijo za odrešitev iz teh okov. Jelo je z vso intenzivnostjo, z neštevilnimi shodi po okolici, propagirati idejo ustanovitve okrajnega glavarstva, ki naj bi odvzelo magistratu posle prenešenega delokroga. Ta akcija je vspela popolnoma v toliko, da se jej je pridružilo vse naše ljudstvo, od državne uprave pa smo dosegli toliko, da se je izcimil iz te kampanje sedandji urad namestniškega svetovalca, ki je odtegnil magistratu raznih poslov — velikega pomena so pri tem razne obrtne stvari in društvena policija — ali ne vseh. Ostalo je magistratu n. pr. važno delo pobiranja davkov, proti čemer smo mi pozneje vedno odločno remonstrirali.

Sedaj pa je konec tudi tej gloriji, kajti navedba finančnega ministarstva odjemlje sedaj magistratu tudi to važno delo. Ta korak vlade je našemu političnemu vodstvu le v zadovoljenje, ker involvira priznanje, da je naša borba proti mogotcem na magistratu opravičena: da res javni interesi govorijo za to, da se signorom kolikor le možno pristrižejo peroti. Tudi ta, krivica, da je država dajala magistratu prilike, da je mogel v nje imenu šikanirati naš živelj, je torej sedaj odpravljena.

Interesantno in značilno pa je, kako magistratovo glasilo „Il Piccolo“ sprejema ta dogodek. Dejstvo odvzeta pobiranja davka samega sprejema še z neko hladnostjo, neko resignacijo, kakor nekaj fatum, češ, da ne more presenetiti sprčo sovražnega vetra, ki veje toliko s centralne, kolikor lokalne vlade proti italijanskim občinam, posebno še, ko je vlada že v septembru minolega leta nekako preludirala s predlogom, naj bi se državni davki plačevali potom poštne hranilnice. Do tega sicer ni prišlo, ali namen odvzeta je je ostal.

Ta udarec bi torej „Piccolo“ še preстал, da ni tu drugih, glavno bolezen spremljajočih bolečin. Boli ga pa, hudo boli, ter bo vsled tega zopet trpelo — Italijanstvo Trsta! Na mesto občinskega urada, ki je tudi na tem poslu strogo varoval svoj italijanski značaj in je le po italijanski pobral žulje tudi slovenskih davkoplačevalcev ter jih ob vsaki priliki — šikaniral, pride sedaj — tako žaljuje „Piccolo“ — državni urad, ki bo tro- ali morda celo četerojezičen. To sta torej „Piccolova“ bolečina in žalost: misel, da bo slovenski človek, ko bo nosil svoje krvave žulje v državno blagajno, mogel govoriti z uradnikom v svojem jeziku in da mu bodo tudi v tem jeziku potrdili, da je izvršil svojo težko dolžnost!

To je torej tisto strašno za „Piccolovo“ — pravičnost, svobodoljublje in..... skrb za dobro upravo! Saj pravi odkrito, da vidi v tem zopet kršenje — narodnega organizma v teh krajih, nova vrata, k tistem „uradnemu poliglottizmu, ki je navadno istoveten z večanjem slovenskega vpliva.“ In potem: izpoveduje še jasneje, češ, da je obžalovati, če se občinski urad prelevlja v državnega, toda najhujše je, ako so po kaki novotariji, ki spremlja urad v mnogojezichen, občan zadeti v tem, kar jim je najdražje! Z drugimi besedami: nad vsaj javni interes, nad javno upravo, in tudi nad občinstvo avtonomijo jim je — njihov narodni egoizem, posebno še, krivični jezikovni privilegij!

Najvažneje pa pride še sedaj. Kolikor mi poznamo dunajsko naziranj, jim gre tam gori vojaški interes nad vse druge interese. Zato je nam prava uganjka, da so odvzeli tržaškemu magistratu vse druge posle premeščenega delokroga, a da so mu pustili ravno vojaške stvari! To je, kar nam ne gre v glavo. Ali stoji! Morda je vendar pojasnila tudi za to zagotetko. Morda menijo tam gori, da so sedaj, ko smo z Italijo tako tesni zavezniki, tako intimni prijatelji, vojaške tajnosti najboljše shranjene in čuvane ravno na tržaškem magistratu, posebno še ko imajo gospoda na Dunaju tako polne roke posla z zasledovanjem — slovenskih veleizdajalcev!!

Spremembe pri južni železnici. Na novo so sprejeti uradniški aspiranti: Krapec Bogomir v Toblach, Aistrich Anton v Bronzoli, Churfürst Friderik v Pesnice, Damnig Frid. v Krieglach, Fanedi Frid. v Rimske Toplice, Gomilšek Vladimir v Hrastnik, Jordan Anton v Poseče ob jezeru, Petrovitsch

Fran v Niklasdorf, Weixler Alojzij v Grefenburg-Weissensee in Städtler Maks v Trofalach.

Premeščeni so med drugimi: Stumpf Bruno, prov. asistent iz Spod. Dravograda v Maribor, Löschnig Albin, asistent iz Zalog v Laški trg, Sobotka Fran, asistent iz Celja na Dunaj, Kubiček Josip, asistent s Pragerskega na Dunaj.

Takšni so! Na binkoštno nedeljo je praznovalo v Gradcu katoliško nemško dijaško društvo „Karolina“ petindvajsetletnico svojega obstanka. Pri promenadnem koncertu so nemški svobodomiselniki dijaki začeli zasmehevati „Karolino“ in je moralo nastopiti redarstvo, da je napravilo mir, pri čemer pa jo je neki policijski agent dobil precej močno s palico po glavi. V ponedeljek dopoldne se je vršil po mestu slavnosten obhod katoliških dijakov. Ko se je sprevod moral zaradi uličnega prometa nekoliko ustaviti, so ga napadli svobodomiselniki dijaki in začeli katoliške dijake obmetavati z raznimi stvarmi, tudi kamenjem. Prišlo je nato do pretepa s palicami, v katerem je bilo več katoliških dijakov ranjenih. Ko je sprevod dospel do cerkve srca Jezusovega, ga je tamkaj sprejelo mnogoštevilno občinstvo z vpitjem in žvižganjem. Nastopiti je moralo vojaštvo, da je izpraznilo trg pred cerkvijo.

Ko je po končani maši prišlo katoliško dijaštvo na trg, kjer ima svoje društvene prostore, ni moglo do hiše, ker je bil trg nabit pol demonstrirajočega občinstva. Priti so morali dragonci, da so razgnali demonstrante.

Nas sicer ne briga popolnoma nič, kako se časte med seboj nemški katoliški in svobodomiselniki dijaki in drugo graško nemško občinstvo, pač pa smo zabeležili to vest, ker smo hoteli zopet in zopet pokazati, kaka sirovost vlada v Nemčiji in to celo v onih krogih, kjer bi bilo po navodilu, ki jo imajo, pač pričakovati nekoliko drugačnega ponašanja. Do skrajnosti sirovi so sami med seboj in se potemtakem tudi ni prav nič čuditi, da so še tem sirovejši tedaj, ko jim le še podkurja to sirovost narodno sovraštvo in to zlasti proti nam Slovincem. Potemtakem se ni prav nič čuditi, če smatra ta velekulturni „Herrenvolk“ za največjega junaka tistega, ki je opljuval slovensko žensko, in da časti kot narodnega svetnika tistega, ki je s kolom udaril Slovence, saj je njihov glavni argument, kakor so pokazali tudi ob zgoraj omenjeni priliki, palica in psovanje in saj so to tisti, ki zavzamejo prej ali slej važna mesta v javnosti, cvet naroda; če so oni taki, kakšni so potem šele tisti, pri katerih ni naobrazbe! Res lep ta „Herrenvolk“, ki se ne sramuje svoje sramote!

„Osservatore“ o koncertu Glasbene Matice. V snočni številki „Osservatore“ je priobčena jako laskava ocena sobotnega koncerta ljubljanske Glasbene Matice. Ocenevalc govori najprej o delu samem, potem pa nadaljuje:

„Uspeh je bil velikanski in gre zato največja zasluga zboru, ki je pel z disciplino, ubranostjo, eksaktnostjo in umerjenostjo, ki presega vso hvalo, pod vodstvom mojstra Hubada, ravnatelja ljubljanske glasbene šole.

Solisti: gospa Mira Costaperaria, g. Josip Križaj, bas, g. Josip Rijavec, tenor so izborno izvedli poverjene jim vloge.“

Glasbena Matica je lahko ponosna na to laskavo oceno strogega italijanskega kritika.

Škofovsko posvečenje dr. Pederzollija. Posvečenje novega škofa poreško-puljskega, dr. Trifona Pederzollija, se bo vršilo na Petrovo, dne 29. junija, v navzočnosti škofov goriskega, tržaškega, ljubljanskega in krškega.

Brezpravni prebivalci nove ceste smo, ki moramo plačevati hišne zemljiške in obratne davke, a prav nimamo nobenih in ugodnosti še nanj. Tu gori smo izpostavljeni vsakovrstnim nevarnostim, kajti tu sem ne prihajajo ne stražniki ne orožniki, ter

imajo tukaj vsakovrstni lopovi proste roke, da kradejo in se potikajo okoli hiš, da prebivalci cele noči trepetajo da jih napadejo in celo pobijejo. Gostilno „Balkan“ na novi cesti so tako že trikrat okradli, in se tudi sedaj venomer potikajo ponoči lopovi okoli hiše, če bi mogli vdreti in še kaj odnesti. Zatekli smo se zato k orožništvu in policiji, a od nikoder ni pomoči. Priidejo sicer, nekaj zapisejo, potem pa stvar zaspi. Da bi pa ujeli kakega tatu, o tem ni niti govora.

Pa saj tudi ni čudno, da je toliko soderge, kajti tu je dovolj tema, da se lahko skrile, ker svetilke ni niti ene nikjer. Zadnja je pri Gasperčičevi trgovini, potem pa ves breg in vsa nova cesta nima niti ene, četudi je skoro hiša pri hiši, katerih lastniki redno plačujejo davke. In kakor nimamo luči, prav tako tudi nimamo vode. Magistrat jo je napeljal v Padrice — mimo nas, a mi tu umiramo žeje. — Toliko za danes, ob priliki pa še kaj.

Uprava državnih železnic namerava razširiti postajo na Vrdeli in je železniško ministarstvo že načeloma odobrilo dotični projekt, ki se lahko pregleda v uradu namestništvenga svetnika (ul. Caserma 7, II. nadst., vrata 17) tekom 8 dni, računši od 12. majnika t. l. in morejo dotičniki podati svoje ugovore proti načrtu v istem roku pri tem uradu, ali najpozneje pri komisiji obravnavi, ki se bo vršila dne 24. t. m. Komisija se snide na vrdelem kolodvoru dne 24. majnika t. l. ob 9:30 predpoldne.

Olajšanje vhoda na grijski kolodvor. Komisijaska obravnava glede tega projekta se bo vršila v sredo, dne 21. t. m. Komisija se snide na grijskem kolodvoru ob 9 predpoldne. Interesenti lahko poda jo svoje eventualne ugovore pred komisijsko obravnavo.

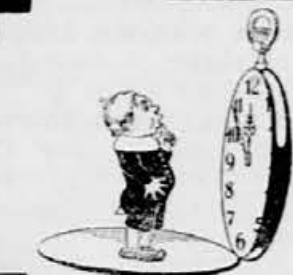
Koncertni večer s plesnim venčkom, ki ga priredi „Ženski odsek tel. društva Sokol“ na Vrdeli dne 18. t. m. v dvorani Narodnega doma pri Sv. Ivanu, obeta biti nekaj izrednega. Posebno opozarjamo na majniški oziroma cvetlični plesni venček, ki bo edini svoje vrste.

Nezmotljivost avtoritete. — Glasoviti nemški nacionalni ekonom Gustav Schmoller je priobčil za Binkošti v „Neue Fr. Presse“ dolgo razpravo o nasprotstvu med Germani in Slovani, kjer prihaja po ugotovitvi na vse strani do nekoliko nesigurnega zaključka, da se pač ni bati velikega poloma med Germanstvom in Slovanstvom, kajti nacionalna ideja, ki je bila vsklila in razplamtela v 19. stoletju in ki bi edino lahko povzročila odločilni boj, da ugaša. To je mnenje znanega Schmollerja in po takem bi pač moralo ostati vse pri starem, dokler germanstvo s svojimi dosedanjimi sredstvi ne bi prišlo po znanih poteh do popolne končne zmage, ki bi jej sledilo podjarmjenje in uničenje slovenskega življa.

Razne struje in njih voditelji zastopajo razna mnenja in ne smemo bi nikogar motiti, če se celo učenj Schmoller tolaži z umetnim optimizmom. Ni pa prav, da učenjak na glas pod svoje stare dni vedé ali nevedé prevrača dejstva — sicer so pa Nemci res slabo poučeni o Jugoslovanih — in da potem na tako slabe temelje opira svoje trditve, ki bi naj bile radi učenjaské glorijske sveta resnica.

Učenjak resno trdi, da večina balkanskih slovanskih narodov niti niso Slovani, ampak so le postali slovanski po jeziku.

Z avtoritetami se baje ni smeti prepirati; zato se tudi ne bomo prerekali s Schmollerjem, koliko je pravzaprav na Balkanu slovanskih narodov, in z njegovo „večino“ Do sedaj smo čuli o srbsko-hrvatskem plemenu, ki bo pač precej slovansko in ki prevladuje številno nad bolgarskim, katero je flusko-slovansko, ali bolje morda, slovansko flusko. Sicer pa se še do danes ne ve, kaj so bili neslovanski Bolgari, ki so se svoj čas maloštevilno priselili na slovanski Balkan, kjer so se nazvali slovanskega jezika in duha in kjer so izgubili svoj pr-

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni

ALOJZIJA POVHA

Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izber.

Zobotehnik iz Nemčije Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18. II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.

(Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 5 1/2. do 6 1/2. pop.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni

8-9 in 2-3 in specijalist za kožne in

vožne (spolne) bolezni: 11 1/2-1 in 7-7 1/2.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7. I.

1913

Pomladansko zdravljenje

je najbolje s kričistilnim

„čajem iz tisočrož“.

Obenem je to tudi izborna sredstvo proti ščipanju v želodcu, hemoroidom itd. itd. Zavoj za 12 dni z navodilom za eno krono se „dob. va“ edinole v odlikovani lekarni

„Al due Mori“ dr. A. Praxmarerja

Veliki trg, mestna palača. Telefon 337.

Če se pošlje K 110, se odpolija po pošti z obratno pošto poštne prosto.

VARUJTE SE POMAREDE!

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja stare zlato in tudi srebro s novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst

priporoča svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena sa svežim in prvovrstnim blagom

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 71

Stavbeni in galanterijski klepar. —

Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zajemeno. ::

Telef. 25-26. Poslovodja: Franje Jenko.

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2

Specijalist za popraviljanje

roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti.

mašil za papirne dele in se se bolj karkarose.

Pristno brnsko sukno

pomladna in poletna sezona 1913.

Odrezek 3-10 m dolg 1 odrezek 7 kron

za kompl. moško obl. 1 odrezek 10 kron

(suknja, telovnik, hlače) 1 odrezek 15 kron

+++ samo +++ 1 odrezek 17 kron

Odrezek za črno salonsko obleko 20 K kakor

tudi blago za površnike, turistovske lodne, svi.

kamgarne, blago za damске obleke itd. pošilja

po tovarniških cenah kot realna in solidna, naj-

bolje znana tovarniška zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brno (Moravsko)

Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, če naročujejo

sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na

tovarniškem mestu so znatne. Stalne, nizke

cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva postrežba

tudi malih naročil v popolnoma svežem blagu.

Novosti za pomlad in za poletje!

Moške obleke iz sukna, kamgarne, zadnje

novosti od K 15-48

Deške obleke iz sukna, kamgarne,

zadnje novosti od K 10-32

Otroške obleke od 3 do 12 let od K 3-18

Velika zaloga suknjenih hlač od K 4-14

kotlonastih hlač od K 2-20-5

Največja zaloga blaga zadnjih novosti.

:: Sprejemajo se naročila po meri ::

Specijaliteta: delavne obleke, srajce

spodnje srajce itd. itd.

Samo v dobro znani trgovini

„Alla città di Trieste“

ulica Giosè Carducci (ex Torrente) št. 40.

Ponehale so že vse kritike, ker zboljšano „Tolstovrško“ zato pijte le Tolstovrško slatino

ki je sedaj, odkar se je vrec spopolnil, res zelo dobra planinska kislavoda. Vrec se je hermetično zaprl in našel še nov pritok, ki je bogat na ogljikovi kislini in vsled tega „Tolstovrška“ sedaj zelo muzira in ostane tudi čista in dobra! Izvrstna zdravilna namizna pijača! — „Tolstovrška“ pospešuje tek in prebavo in je zdravilo za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih ter za želodčni krč zaprtje, bolezen in ledvicah in mehuru. — „Tolstovrška“ je vsled prijetno kislorskega okusa in velike vsebine natrona, ki se zveže z vinom, zelo priporočljiva namizna pijača ter ne pobarva vina. Dalje je „Tolstovrška“ priporočljiva, kjer imajo slabo pitno vodo in pri različnih epidemijah, n. pr. pri vročinski in drugih boleznih ter med okrevanjem. Za abstinenta! Za napravo limonade in za mešanje med druge sadne soka! Kadilci in pevci! Katar, zasluženje itd. najboljše ozdravite, če pridno grgrate in pijete „Tolstovrško“.

1 zaboj s 25 3/4 l stekl. 5 K 1 zaboj s 25 1 1/2 l stekl. 9 K 2 zabojem in steklenicami vred 11 K Spod. Dravograd po povzetju. v polnitev po najnižji ceni. — Steklenice vseh vrst se sprejmejo Edino domače podjetje! Tolstovrška slatina pošta Guštanj, (Koroško).

Tržaška posojilnica in hranilnica

Poštno hranilnični račun 16,004.

Posojila daje

na vknjižbo,
na menice,
na zastave in
na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/4 %

Večje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru.

Rentni davek plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.

Oddaja domače nabiralnike (hranilne pušice).

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.
Trst, piazza Caserma šte. 2, I. (v lastni palači — vhod po glavnih stopnjicah).

Telefon šte. 952.

Ima varnostno celico (safe deposits) za shranbo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednosti, popolnoma varno proti vplomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu, ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov.

URADNE URE: od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne

Izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan la po K 2-30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporoča se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Giorgio Vasari št. 10.

votni tip, ohranivši le neke značilne lastnosti. Brez dvoma je gotovo, da je v Bolgarih danes več slovanske krvi nego druge, da je njihov jezik čistoslovanski in da so stari Bolgari bili precej brezpomembna količina — in tako neznatna, da so kot zmagovalci popustili in se prilagodili podjarmljenem (Slovonom).

Priljubljeno manevriranje s trditvijo, da zmaga številna premoč in da je torej moralo biti bolgarskih došlecev več, nego na Balkanu že od prej naseljenih Slovanov: to pobija današnja dejstva. Slovan je iz mehkega lesu ter se le prerad klanja sili. Tem raje pa je to storilo takratno balkansko slovansko plemo, ker njegov poraz mu ni prinesel jarma in škorpiljonov, ampak — končno zmago na tujci. Tako se je gojilo tudi Slovanom na Polabskem, v severonemški primorski nižini in na lüneburški stepi — kjer so še koncem 18. stoletja bili sledovi slovanske govornice —, ki pa niso zmagali, ampak vsled razmer pozabili na svoje Slovanstvo. Tudi tu so zmagovalci — tujci utonili v krvi premaganih, a vcepili so jim svoj jezik in jim dali nemško obličje. Za današnje Bolgare je pač nesreča, da so obdržali neslovansko ime ustvariteljev njih države, vsled česar jih tako rado izigravajo proti Slovanstvu.

Take nepoučene avtoritete škodujejo nam Slovanom z nepoznavanjem razmer. Škodijo pa tudi sebi, če se podpisujejo in če na primer trdijo v istem članku to, česar tudi najbolj pravoveren Nemec ne veruje, da namreč na Tržaškem italijanski živeli prodira in se širi na račun — Slovanov, ter dokazujejo s tem, kako da peša naša narodna ideja.

Kdor misli tako, le naj pride na Jugoslovansko, pa se uveri drugače!

Tržaška mala kronika.

Trst, 13. maja.

Tatvina na krovu. Na krovu paraika „Rutenia“ kanadske proge so včeraj prileli pomorščaka Ignaca Kreschla, 29letnega Celovčana in ga zaprli. Mož si je bil prilastil nekaj tujega perila.

Vojak — ropar. Snoči proti deseti uri je šel 16 let stari Rudolf Pirc po malem trgu Sv. Jakoba, ko skoči naenkrat nadenj neki vojak, ki mu iztrga iz telovnika srebrno uro z verižico in zbeži. Pozneje so vojaka ulovili. Je to 23 let stari Gustav Čekner iz Budimpešte, ki služi tu pri 32. pehotnem polku.

Neprava tarča. — Dva komaj šoli odrasla fant sta gledala včeraj na Montebeilu, kako so možje na vrtu neke gostilne balinili. Vsa zatopljena sta bila dečka, ko jima naenkrat prileti od nekod v hrbet naboj sekance. Reveža seveda ne vesta, kdo jima je podkuril. V bolnišnici so ekstrahirali enemu iz hrbta 35 kroglic, enemu pa iz vrata in leve roke skoro toliko.

Divjaško nasilje. Snoči je 48 let stari Ivan Keršič iz Rakeka tako razgrajal v „Café alla Posta“, da so ga morali vreči ven. Na cesti pa je še le začel prav zabavljati! Ko je razgrajal opomnili neki stražnik na red in mir, se je pa še bolj razljutil, ter je začel varuha javnega reda psovati in pestiti. Le komaj in komaj so divjaka spravili v zapor. Keršiču je Trst prav za prav prepovedan.

Društvene vesti.

Ženska podružnica CMD vabi vse dame, ki so bile izvoljene v odbor, da pridejo gotovo v četrtek ob 5.30 k seji v šolo CMD na Acquedotto. Radi važnega predmeta prosimo, da pridejo vse.

Tržaška sokolska župa. Brate načelnike in vaditelje ter sestre vaditeljice vabim k seji vadiateljskega zbora ki se vrši v soboto, dne 17. t. m. ob osmih zvečer v telovadnici Sokola v Trstu. Na zdar!

Ambrožič, načelnik.

Rojanska podružnica CMD vabi vsa društva in prijatelje, ki imajo voljo za so delovanje pri veselici, ki se priredi v korist podružnici meseca junija, na sestanek danes ob 8 zvečer v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu pri cerkvi.

Akad. podružnica sv. CM na Dunaju. Na III. letnem občnem zboru dne 3. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: cand. ing. Dimnik Stanko, tajnik: stud. inr. Žužek Bogdan, blagajnik: stud. mech. Ženko Janko, pregledniki: cand. med. Fras Ivan, cand. chem. ing. Kraujec Ferdo, cand. agr. Lapajne Siečko.

Občni zbor svetoivanske podružnice CMD se bo vršil v soboto, 17. t. m., ob 8 in pol zvečer v „Narodnem domu“ pri Sv. Ivanu po običajnem dnevnem redu. Ni treba še posebej naglašati, kolike važnosti je ta občni zbor posebno za Sv. Ivan, zato upamo obilne udeležbe.

Kol. društvo „Balkan“ priredi mednarodno dirko in veslico 20. junija. Proga in darila se objavijo pravočasno.

Društvo jugoslov. železniških uradnikov. Nocoj važna seja osrednjega odbora. Priporoča še polnoštevilna vdeležba.

Predsedstvo.

Mar. del. organizacija.

Skupina lesnih težavov vabi na društveni shod, ki bo danes, v sredo, ob 7.30 zvečer v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška št. 2.

Posredovalnica dela NDO išče nujno 30 težakov. Zglasiti se je treba najkasneje do danes zvečer.

Išče se mizar na dnino, ki pa vzame lahko tudi delavnico v najem. Zglašiti naj se v uradu posredovalnice, ul. Sv. Frančiška, 2. Iz seje osrednjega izvrševalnega odbora NDO. V prvi odborovi seji osrednjega izvrševalnega odbora NDO, ki se je vršila preteklo nedeljo, se je sestavil odbor tako-le: Tov. dr. Rud. Pederin (Pula), podpredsednik, tov. Anton Brardner, tajnik, tov. Vinko Engelman, blagajnik. Ostala odborniška lista ostane neizpremenjena, kakor je bila sprejeta na kongresu.

Osrednji izvrševalni odbor N. D. O. razpisuje službo strokovnega tajnika za podružnico v Puli. Zahteva se zmožnost v govorništvu, znanje hrvatskega jezika in poznavanje delavskih vprašanj ter organizacijskega delovanja. Prošnje naj vložijo prosilci na „Osrednji izvrševalni odbor N. D. O.“ v Trstu, ulica Sv. Frančiška št. 2. — Plača po dogovoru.

Delavci pri Sv. Jakobu! Kakor je bilo na zadnjem sestanku sklenjeno, se bo vršil društveni shod jutri ob 7 zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“).

Skupina pekovskih pomočnikov NDO sklicuje za jutri ob 10 dopoldne društveni shod v društvenih prostorih NDO, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Zidarska skupina NDO sklicuje za danes, v sredo ob 8 zvečer, javen shod v „Konsumnem društvu“ v Lonjerju.

V četrtek, ob 6 zvečer, zidarski shod v Trstu, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Zidarji! Udeležujte se shodov NDO v obilnem številu!

Mali oglasi

Trgovski pomočnik, 19 let star, išče službo v trgovini na deželi. Prijazne pismene poruke na inšerati oddelek Edinosti pod „Solitnost št. 981“.

Josip Rydval čevljar, rodom Čeh, ul. Montecchi 11 na-proti C. M. 1 li, se priporoča šentjakobskemu občinstvu. Daje družbi sv. O. in M. 2%.

Odda se v najem lepo meblirana soba, Campo S. Giacomo št. 5, IV. v hiši konsumnega društva, izključene ženske. 910

Naprodaj je zemljišče, travniki, vit, vse zasajeno z dobrim sadjem, pohištvo, pripravno za gostilno, tovarno ali mlin; močna tekoča voda, ki teče zraven hiše; v bližini Trsta v lepi legi zraven ceste pri vasi Boljane, 20 minut od kolodvora Boršta. Prodaja se zaradi gospodarstva smrti. Cena zmerna. Naslov pove inšerati oddelek Edinosti. 1047

Odda se meblirana soba, Belvedere 26, III. nadstr. vrata 15. 1046

„Morana“ je najboljša uničevalka sten, poznana od vojaške oblasti. Razprodaja po drogerijah, zaloga Skrinjar, ul. Ferriera 37, I. 1045

Tamburaši! Na prodaj tamburice: bas, bugarija II. brač in prima. Nizka cena. Ul. dei Capitoli 11 V. Vrbnjak Stefan. 1044

Iščem blazno za voznika v Šklednju št. 1080. nastop takoj, plača po dogovoru. 1043

Slovenci, pozor! Prodaja se tri hiše na zelo prometnem kraju v mestni okolici. Informacije se dobivajo v Šklednju 1030. 1042

Priporočljive tvrdke.

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodarska ulica 7. 4444

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ul. Olmo št. 12. 1730

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. b.

Izpadle lase kupujem ter izdelujem vsakovrstne najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1752

Fotografični atelje Segall & Co.

Piazza della Borsa št. 7.

Svobodna uporaba lifta.

Atelje je odprt tudi za binkoštno praznike in sicer do 7 zvečer.

Anton Žerjal - Trst

priporoča svoje

trgovine jestvin

ulica Commerciale 18, s podružnico ulica Istria 66. (Carbola zgornja). - Prodaja se žito, oves, koruza in raznovrstne otrobi ter moka tudi na debelo.

Dobroznana trgovina oblek za moške in ženske
„Al Gran Mercurio“
se je preselila na Korzo št. 20 (Palača Salem)
ter je ob tej priliki preskrbljena z bogato
izboto vsakovrstnih oblek po najnovejšem
kroju.
Reklamne cene.

Prva slovenska mirodilnica v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO.

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

ZA BIRMO

dobi vsak birmanec pri naročitvi

popolnoma zastoj

povečano sliko

30 x 36

Priporočamo:

12 vizitnic, nebljščičih 4⁸⁰
kabinetnih slik 10⁵⁰

v priznani izvrstni izvedbi.

PARNA pralnica, čistilnica na suho ALBIN BOEGAN barvarnica

ulica Farneto šte. 9, Trst.

Ženske, moške in otroške obleke, toalete, prevleka pohištva, preproge, kožuvin, perje, rokavice itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najatančnejše in najskrbnejše po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto šte. 9 in tržaških podružnicah ulica dell'Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Teatro št. 14.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjevojske pivo (nič glavobola). Zmerna cena.

Restavracija - Hôtel Balkan (: Piazza: Caserma)

Konkurzna masa RICHTER & GLASER

tovarna moških oblek

Trst, Corso 37

nasproti kavarne „AL CORSO“

prodaja vse v zalogi se nahajajoče blago po konkurenčnih cenah. Priporoča se torej vsakomur, ki hoče kupiti za majhen denar obleke za moške, dečke in otroke, naj obišče to velikansko zalogo, kjer jih dobi v zadostni izbiri iz najfinejšega in najmodernejšega blaga tu in inozemskega ter najnovejšega kroja.

Priporočava se slav. občinstvu za blagohotno naklonjenost ter ostajava z odličnim spoštovanjem

konkurzna masa

RICHTER & GLASER

